

BRALNIK
* Sv. Anj v Slov. Bor.

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za štiri leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
appravilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 27.

V Mariboru, dne 4. julija 1901.

Tečaj XXXV.

VABILO.

Katoliško tiskovno društvo bo
imelo v ponedeljek, dne 15. julija t. l.
svoj redni občni zbor v prostorih „ka-
toliškega delavskega društva“ (to je v
nekdanji čitalnici pri Schrammelnu) ob
10. uri popoldne.

Vspored:

1. Nagovor predsednikov,
2. poročilo tajnikovo,
3. poročilo blagajnikovo,
4. volitev novega odhoda,
5. prosti nasveti.

Vsi udje so na občni zbor uljudno
povabljeni.

Opozorijo se pa p. n. udje, da imajo
pristop k zborovanju samo tisti, ki so
bili v smislu § 10. društvenih pravil do
1. julija t. l. v društvo sprejeti.

Odbor.

Širimo dobre časnike!

Moč vsake politične stranke se nahaja
v njenih glasilih. Ako so njeni časopisi za-
nimivo pisani in zelo razširjeni med ljud-
stvom, je tudi stranka med ljudstvom močno
utaborjena in utrjena. Kjer pa strankinega
delovanja ne podpira časopisje, tam stranka
gotovo umira in kmalu izgine.

Listek.

Na Smolnik!

Maribor, dne 1. julija.

Na ulici me je z žarkimi smehljaji po-
zdravljalo krasno jutro. Jaz pa sem hitel na
kolodvor, da se z vlakom popeljem v Ruše
in odtod v prijetni družbi izletim na Smol-
nik. Večina mariborskih izletnikov je bila že
zbrana na kolodvoru. Z njih obrazov je sicer
odsevala čista radost, toda skozi manjšekine
odprtine zaspanih trepalnic so solnčni žarki
le z veliko težavo prihajali do očesnih pun-
čic. Moji sopotniki so bili še zaspani... Po-
iskali smo si prostore v kupejih. Ker pa še
je manjkalo jednega nam dragega sopotnika,
ozirale so se naše oči radovedno na mnogo-
brojna vrata mariborskega kolodvorskega
poslopja. Pri tem sem bil priča ginljivih tren-
otkov. Očividno sta bila mlad gospod in
mlada gospa, ki sta se prvokrat v svojem
živiljenju poslavljala. Ker nisem prijatelj takih
privorov, naredil sem polubrat na desno, moj
prijatelj pa mi je začel za hrbtno žvižgati:

Kako, kako je to težko,
Svoj dom pustiti in njo...

Prišel je, ki smo ga čakali. In vlak je
začel drdrati proti Rušam. Zaspanost je iz-
ginjala, le še par slovenskemu jeziku toli ne-

Naši nasprotniki na Spodnjem Štajer-
skem vedo dobro ceniti velikansko moč
časopisja. Svoja načela in svoje nauke tro-
sijo liberalci najprej po časnikih med ljudstvo
in se le pozneje po različnih društvih. Po
celem Spodnjem Štajerskem so že razsejani
naročniki liberalnega »Rodoljuba«, ki napada
cerkev in vodi slovenske kmete za nos. Pri-
čakovati smemo, da se bodo kmalu pojavila
tudi mnogoštevilna liberalna društva. Zače-
tek je že storjen v šmarskem in gornjegraj-
skem okraju.

Z večjim navalom se zaganja dosedaj še
v naše kmetstvo ljudstvo nemškutarska in
nemško-radikalna stranka s svojim ptujskim
glasilom »Štajercem«. Glavni stebri te stranke
so nemški in nemškutarski bogati kramarji.
Da se širi njihov list, v to svrhu odpirajo
res z občudovanja vredno požrtvovalnostjo
svoje polne žepa. Ali ni veliko, ako n. pr. bre-
žiški mogotec in štacunar Matheis plačuje kar
1000 izvodov »Štajerca«? Ali ni veliko, ako
sploh nemški in nemškutarski trgovci sami
odvzamejo nad 4000 izvodov ptujkega lista?
Ker imajo nemškutarji požrtvovalno razšir-
jeni list, zato si upajo v zadnjem času zopet
bolj na svetlo, zato so si upali ustanoviti
tudi za Spodnji Štajer »bauernbund«.

In za časnike slovenskih krščanskih
kmetov, kaj se zanje stori? Izjeme so redke,
v obče se zgodi jako malo ali pa nič. Toda
pustimo očitanja! Povejmo rajši, kako naj
se razširjajo naši listi. Prvi pogoj je več-
kratno (kratko) poročevanje. To nam v kraju
poročevalčevem pridobi najprej mnogo čita-
teljev, potem pa tudi mnogo naročnikov.

Drugi pogoj je, da se naš list da čitati tudi
nenaročnikom. Vzbudi se pri njih zanimanje
za čitanje in pri prvi priložnosti postanejo
naši naročniki. Ne vrzite torej lista od sebe,
ampak posodite ga sosedom in znancem.
Tretji pogoj je prigovarjanje na naročbo.
Kako se to stori, je jasno. Četrty pogoj pa
je gmotna podpora. Da bi bilo med nami
veliko Matheisov, naši listi bi imeli že drugo
obliko in drug upliv.

Širimo dobre časnike!

Proti spremembi volilnega reda.

Mi smo se zadnjič izrekli proti novi
spremembi volilnega reda, kakor je predlo-
žena štajerskemu deželnemu zboru, ker se s
to spremembo pomnoži samo število mest-
nih poslancev, kmetom se pa ne da no-
ben poslanec več. Nemški katoliški kmeti
so istega mnenja kakor mi, tudi oni so proti
predlogu, ki bo dal le mestom novo moč.

Po novem načrtu volilnega reda se
ustanovi sedem mandatov za delavski stan.
Toda s to spremembo krščanski socialni
delavci niso zadovoljni. V Gradcu se je vršil
dobro obiskani krščansko-socialni shod, na
katerem je delavski voditelj Fišer ostro ob-
sodil nepravilno spremembo volilnega reda.
Novi volilni red, posebno onih sedem man-
datov je samo darilo socialni demok-
raciji. Kmečki delavci, ki so po svoji
večini treznega in krščanskega mišljenja, so
izključeni od volilne pravice, ker se nahaja
v predlogu določba, da smejo voliti samo
delavci z delavskimi knjižicami.

prijubljenih zevov pri naših najmanjših in
najljubeznivejših sopotnikih, in milostiva gospa
živahnost je bila kraljica našega društva. V
Rušah smo po programu izstopili. Ker smo
na kolodvoru koj izvedeli, da bo oficialni
sprejem in pozdrav mariborskih izletnikov
še le na Smolniku, smo hitro zapustili kolo-
dvorsko ozemlje ter jo krenili za nekoliko
časa še v Ruše, da tamkaj izvršimo zadnje
priprave za izlet v planine.

Priprave so bile končane, in mi smo za-
pustili Ruše. Pot do Lobnice je precej eno-
lična kakor vse poti po mariborskih okrajnih
cestah. Le tu in tam je ob robu v različnih
novodobnih barvah cvetel mak ter izzival
naše občudovanje. Prah se je kadil za nami,
mi pa smo korakali pogumno naprej.

V Lobnici smo zapustili dolino ter za-
čeli laziti v hrib. Ko sem storil prve korake
v hrib, zavedal sem se, da sem hribolazec.
Ljubi Bog, v kako različnih strokah mora
dandanes človek delovati! Ko sem se rodil,
še gotovo nihče ni mislil na to, da bom kedaj
tudi hribolazec. Tudi narava menda nikdar
ni mislila na to, sicer bi moj telesni razvoj
ne izpadel tako neugodno za hribolazstvo.
Toda, kaj si hočemo? Kamor te usoda po-
stavi, tam glej, da izpolniš svoje mesto! In
jaz sem se z naporom vseh moči pehal za
svojimi sopotniki v breg.

Pot v Smolnik je polna najbolj razno-
vrstnih sprememb. Kamenje, prah, blato, vse
se vrsti v lepi harmoniji. Ob potu pa raste
gozd, se razprostirajo senožeti, stoje hiše,
globoko pod teboj v lobniškem grabnu pa
ropotajo žage in šumi voda.

Meni so se na tem hribolazenju najbolj
dopadala počivališča, mojim sopotnikom pa
krasni razgledi. In res, moji sopotniki nimajo
slabega okusa! Mnogobrojni zeleni hribi, to-
kraj in onkraj Drave, te pozdravljajo, cerkvice
sv. Duha, sv. Križa, sv. Urbana in druge ti
bliščijo v svoji beli priprostosti nasproti, Ruše,
Kamnica, Fal leže krotko pred teboj, skozi
dolino pa drvi nemirna, neukrotljiva Drava.
Gozdi okoli tebe napolnjujejo vzduh z dobro-
dejno svežostjo, cvetoče senožeti pridavajo
tej svežosti prijetno vonjavo, razgledi ti raz-
vnmajajo dušo in človek nehote zapoje:

Juhe, juhe!
Na planinci prav lušno je!

Najbolj mi ni ugajalo, da ob poti rastejo
tudi orehi. Pod drevesi so ležali zeleni oreški,
ki so jih vervece ali enaki orehojedni tiči
nametali na tla. Mene sicer to nikakor ni
vznemirjalo, ali naš nežni spol je začel orehke
pobirati, češ, da se potrebujejo za prirejanje
orehovega likerja. In zdaj pride, kar mi ni
bilo prav. S tolažbo, da smem priti včas
orehovega likerja pit, sem bil obsojen, da

Nemška večina v deželnem zboru dela torej le za mesta in pa za prekucijsko stranko socijalnih demokratov. Kmete in krščanske delavce pa riva v kot. Slovenski kmetje in slovenski krščanski delavci dobivajo s tem le vedno trdnješe prepričanje, da nas v Gradcu ne marajo in da bo moral dobiti Spodnji Štajer lastno upravo!

Odkritosrčne besede.

Iz savinjske doline.

V novejšem času je «Slov. Gospodar» začel s posebno pozornostjo ozirati se na naše mladeniče. Z veseljem pozdravljamo to pozornost, kajti mladina je naše upanje. Z veseljem beremo toraj dopise iz raznih krajev o vrlih in blagih mladeničih. A zraven pa nas navdaja včasih tudi neka otožnost, ko vidimo, da niso povsod vsi mladeniči pohvale vredni. Če smo pravi domoljubi, hvalimo, kar je hvale vrednega, a grajamo tudi, kar je graje potrebno. Ljubezen do mladine in domovine nam danes nareka besede, ki ne bodo le gladile, ampak rezale in znabiti tu in tam ranile; a kdo bo zameril zdravniku, ako stika po naših ranah? Saj vemo, da ima blag namen, jih zaceliti.

Kdo nam bo ugovarjal, ako pred vsem trdimo, da je pijančevanje naši mladini izvir premnogih hudobij in nesreč? Sicer — bodi Bogu hvala — začena «hudičevo olje», po domače šnops, vendar že nekoliko pojemat. Pa so še kraji, kjer je precejšen del moštva, od šolarja do starčka, od te ostudne pijače okužen. Kako lepo in široko polje ima v tej žalostni zadevi država, da vzajemno s cerkvijo deluje za blagor ljudstva. Mnogo se govori in piše dandanes o človekoljubnosti. Dobro! Podajmo si roke, da omejimo in zatrimo to ljudsko kugo!

V zvezi s pijančevanjem je ponočevanje. Pregovor pravi: Kjer Bahus kuri, tam se Venera za pečjo greje. Molčimo o tej temnej strani mladine, je prežalostna! In pogovori ponočnjakov? Navadno umazanost in pa kletev! Nad vse ganljivo pa je «petje» takih ponočnih čukov! Vsebinska in oblika takega popevanja je navadno malovredna. Znani so nam kraji, kjer se pošteni prebivalci že naprej boje noči pred nedeljo ali kakim praznikom, posebno tam, kjer ni žandarmerije blizu. Mnogo pa so si stariši sami krivi s premeško odgojo. Na tihem se kak neumen oče ali slepa mati še veseli, da je fant tak «korajzen» — ubogi stariši, če bo vaš fant na stare dni svojo korajžo nad vami skazal.

moram jaz nositi zeleni sad v žepih svoje suknje. V par trenutkih so bili moji žepi polni in izbočili so se, kakor bi nosil lonce v njih. Bilo me je malo sram in tako sem imel že od vsega začetka bridke predokus prihodnjega likerja...

Bližali smo se proti domovini g. Hleba, cilju našega potovanja. Noge so se že šibile, pluća so delala kakor bi jih gonil sopar in mislil sem, da bom zdaj in zdaj obtičal. Toda srečno smo premagali zadnjo strmino. Obrnili smo se, da tudi s tega stališča občudujemo veličastni razgled. V istini veličasten je od tukaj razgled in naša družba je kar obsipavala krasno panoramo z občudovalnimi vzkliki: ah, oh, ah, oh! Tudi jaz sem vzdihoval ah, oh, toda odkritosrčno povedano, ne da bi s takimi globokimi vzdihmi občudoval naravo, ampak ker sem bil tako neizmerno zmučen. Ah, oh! Vsak po svojem!

Pri g. Hlebu smo bili veleprijazno sprejeti. Tamkaj nas je pozdravil tudi g. predsednik ruskega planinskega društva ter nas vsprejel v svoje okrilje. Zato moram nehati s svojim zasebnim opisovanjem, kajti vse, kar se je nadalje dogodilo, spada v zgodovino planinskega društva v Rušah. Le toliko še rečem: Kdor hoče na Smolnik, lahko gre, kadar hoče; kdor pa hoče v prijetni družbi na Smolnik, naj gre, kadar bomo zopet mi

Najgrša razvada pa razsaja — vsaj po nekaterih nam znanih krajih — o priliki kakega ženitovanja. Takrat prihrumijo mladeniči, včasih nad 50, «pod okno», kakor muhe okoli strdi. Tukaj dobe najprej pijače — seveda obilno. Pa naj si bo! Naj vzamejo mladeniči slovo od ženina in mu zapojejo kako mično pesmico! To bi še ne bilo hudo. Ali, kadar se je grlo potolažilo, tirjajo od ženina še denarje. Znan nam je slučaj, da so ženina kratkoma obsodili za 100 kron. In gorje ženinu, ki bi jim ne storil po volji! Razbijali in razsajali bodo tako hudo, da bo škoda zanj še veliko večja! Zategatelj se vsak ženin, čeravno s težkim srcem, raje uda, da ima vsaj mir pred temi volkovi! In zdaj se pijančevanje nadaljuje, dokler je zadnji vinar se spremenil v pijačo in splaval po grlu. Vprašamo, ali je to še naroden običaj? je li to šaljivo? je li to slovensko? Zgodilo se je pred nedolгим časom nekje v Savinjski dolini, da so «pod okno» pridirjali fantje iz 4 far, in v pretepu je eden izmed njih mrtev obležal. Čudimo se, da oblastva niso bolj pozorna na to grdo razvado, saj je vendar vsaka «fehtarija» prepovedana. Vprašamo vas, poštene stariše, ali boste mirno gledali, da se sin vaše poštene hiše druži med take beraške lačenpergerje? Mladenič, če imaš še količkej poštenja v srcu, te ne bo sram take tovaršije?

Zgodi se, da mladeniči desetake in stotake zapravljajo, posebno tam, kjer je kaka tovarna in dosti zaslužka; kadar se pa nabira za kak blag naroden namen, takrat tak pijanček nima krajcarja. Pa tudi nobenega pojma, nobenega navdušenja nima za kako dobro stvar! V kako bralno, kmetijsko, izobraževalno društvo stopiti, mu je predolgočasno. Poštenega časnika ali knjige ne vidiš v njegovih rokah. K večjemu, če ga dobi kak nemčur, kak liberalec ali demokrat v pest, in mu usiljuje kak umazan častnik, kjer se blati cerkev in vera, tako berilo mu še prija! Seveda, ker je spisano po njegovem okusu in duhu! Ali če ga vjame v zanjke kak brezvesten in brezveren krčmar, ki se je pritepel Bog ve odkod v faro, potem je revež izgubljen! Imamo žalostne slučaje! Pijanec zgubi gotovo tudi ves značaj! Dá se kreniti na vsako stran, le na dobro ne!

V neki zaduhli pivnici sedi nekaj kmečkih mladeničev, obrazi so jim zabuhli, na glavah imajo neke nemčurske zelene pokrivke, in menda zato, ker je glava prazna, pa čepi na klobuku cel divji petelin. Z vrčki trkajo in kličejo: Živio! Allheil! Pa ne misli na kako šalo! Revčki so slišali od nekega nemškega škrica besedo «allheil», in sedaj

lazili tje gor.

Skleпам z običajnim krepkim planinskim pozdravom!

Ljubezen do matere.

Poslovenil Ivan Vu—k.

Vročega poletnega dne je korakal po zaprašenih dunajskih ulicah bogat Anglež. Vedno si briše potno čelo in se huđuje čez dolge črne lase, kateri mu pokrivajo vrat in ušesa. Solnce pripeka čim dalj bolj in tako prisili Angleža, da vstopi k bližnjemu brivcu, proseč ga naj mu kakor mogoče hitro ostriže lase, ker se mu silno mudi. Brivec postaren mož, neprijetnega obraza in ostrega pogleda, pokaže molče na stol, kamor se Anglež takoj vsede.

V tem vstopi lepa a bleđa, slabo oblečena deklica ter poprosi mojstra za pogovor. Brivec vpraša kaj želi, na kar mu dekcle s tihim sramožljivim glasom, na tla gledaje, pripoveduje ter mu ponuja svoje lepe lase na prodaj, «ker» rekla je, «moja uboga mati je zelo bolna in zdravnik je zapovedal, da mora dobro in tečno hrano dobivati, ako hoče ozdraveti. Ker sem že ves denar porabila za zdravila, sklenila sem prodati svoje lase; 20 gld. mislim ne bo preveč». Pri teh besedah povescila je otožno glavo in dve svetli solzi

mislijo, Bog ve kaki korenjaki so, ako to duhovitost ponavljajo! Istina! Žalostna nam majka!

A povdarjamo se enkrat, da ne manjka tudi med nami vrlih in zavednih slovenskih mladih junakov! Da bi se njih vrste množile, iz tega namena smo razkrili te hude rane! Mladina bodi vesela, bodi šaljiva, pa bodi tudi trezna, delavna, narodna, verna! Združimo se vsi, katerim je mar blagor mladine, posebno pa učitelji in duhovniki, v složno rodoljubno delo! Iz skušnje govorimo ter prosimo posebno nekatere gg. učitelje, naj se nikar ne motijo, naj ne mislijo, da res «rodoljubno» delo opravljajo, ako med mladino «Rodoljuba» širijo. Mladina, ki zavziva tako berilo, bo kmalo podivjala. Take «intelligence» nas Bog varuj! Poglejte v kraje, kjer duhovnik in učitelj složno delata po načrtu: «Vse za vero, dom, cesarja», kako tam mladina dorašča domovini v ponos. Naš ubogi narod potrebuje možjeklenega značaja, mož krščanskih, ne pa puhlih, brez značajnih veteranjakov!

Politični ogled.

Napad na našega cesarja. Razširila se je novica, da se je v Bruku ob Litvi izvršil napad na našega cesarja, ki si je tamkaj ogledoval vojaške čete. Toda zatrjuje se od verodostojne strani, da je ta novica izmišljena. Resnice je na njej le toliko, da sta bila v Bruku ob Litvi ugrabljena dva sumljiva človeka. Nekoliko dnij prej je dobilo županstvo v Bruku naznanilo od skrivne roke, da namerava nekdo umoriti najvišjo osebo v Avstriji. To se je hitro naznanilo na višje mesto, od koder so se zaukazale takoj vse potrebne varnostne odredbe. Zgodilo pa se v istini ni nič.

Uravnavna vodá. Ministerski predsednik je naročil vsem načelnikom deželnih vlad, da naj stopijo takoj v dogovor z deželnimi odbori ter sestavijo načrt, po katerem bi se naj uravnale reke v posameznih deželah, izvršila poljedelstvu koristna podjetja in kako bi se mogli stroški pokriti.

V Bolzanu v Tridentu se ponavljajo izgredi proti vojaštvu, odkar je bil neki častnik na javni ulici napadel nekega civilista. Izgredi so prišli celo tako daleč, da je šlo na stotine oseb pred vojašnico ter je tam demonstrovalo z žvižganjem. Častniki hodijo po mestu v civilni obleki, orožniki pa patrolirajo neprestano po ulicah.

potekli ste po njenem bledem obrazu. Brivec trdosrčnež prve vrste in takih slučajev vaju, zapove dekletu lase razvezati. Ko se vsujejo dolgi lasje po hrbtu, reče, ne gledaje na žalost dekletovo, s trdim glasom: «10 gld. vam dam, ne krajcarja več».

Angleža je ta oholi odgovor spekel kakor ogenj v srce. Ranjenemu levu enak skočil je pokoncu in rekel z odločnim pa prijaznim glasom:

«Gospodična, meni prodajte svoje lepe lase! Dam vam 100 gld., ter je takoj odrežem».

Kako srečna je bila uboga deklica! S tresočima rokama prejme denar, katerega ji je Anglež hladnokrvno naštel; s tresočimi ustmi in z jokajočim glasom se mu zahvali ter s pobešenimi očmi gleda lepe lase, katerih morebiti ne bo več videla.

Anglež res prime prav po mojstersko za škarje, ter odreže — le par, katere previdno v listnico položi.

«Teh par», reče prijazno, »obdržim si za spomin na vas, ljuba gospica; ostale pa nosite vi za spomin in da vas vaša gospa mati zopet spoznajo. Ostanite zdravi!» Dekle se mu iskreno zahvali, ter mu roko poljubi in s svetlo solzo hvaležnosti v očeh se še enkrat ozre na svojega dobrotnika.

* * *

Ogerski konji za Anglijo. Pri nakupovanju konj na Ogerskem za angleško vojsko so se dogajale strahovite nerednosti. Nad tri milijone kron angleškega denarja je spravil dunajski židovski podjetnik v zvezi z angleškimi. Vlada je dala za vsakega konja povprečno 400 gld., podjetnik pa povprečno samo 111 gld., in mesto dobrih rabnih konj so dobili na bojišče sam izvrzek, da celo tako žival, ki jo je nestroga angleška komisija poprej že osemkrat zavržla.

Namerjavan umor italijanskega kralja. Listi pišejo, da so v Laganu odkrili zaroto, ki je nameravala prihodnji mesec umoriti kralja. Tudi kralj ne more dandanes veseli biti, ker se mu je vedno bati za življenje.

Ustaja v Koreji. V Koreji je nastala ustaja, v kateri je bilo ubito mnogo misijonarjev. Korejske čete so dobile nalog, da naredijo mir.

Vojska v Južni Afriki. Buri napredujejo. V Kaplandijo prihaja vedno več Burov, ki nabirajo novince ter plenijo angleške konje. Razdeljeni so v majhne oddelke, s katerimi se naglo prikazujejo in zopet izginjajo. Večina Kaplandije je že v rokah Burov.

Dopisi.

Iz Jarenine. (To in ono.) Dragi bralec «Slov. Gospodarja»! Ali si že videl kedaj Jarenino? Videl si jo, ali z nemškimi napisi. Pa pojdi jo sedaj pogledaj, ker boš videl skoro same slovenske ali slovensko-nemške napise. Po fari okoli tudi ne bodeš našel skoro katerega, samo na hiši sicer poštenega, delavnega kolarja, kateri je pred enim letom prišel k nam, boš zagledal nemški napis. Ali menda bo še tudi on to izpremenil. — Naročnikov na našega «Slov. Gospodarja» je že čez 80. Mladenci! Delajmo še, da bo vsak pridobil še enega zraven! «Štajerc» pa še v naši župniji kuhane kaše ni zaslužil. Kako on laže, o tem so se že prepričali mnogi in so rajše «Štajerca» vrgli v kot, ter so v roke prijeli naš najcenejši slovenski list «Naš Dom». Tako je prav! Tovariši! Delajmo, da bo izginilo iz naše župnije slabo berilo kakor je lažnjivi «Štajerc» po domače »giftna krota«, ter bo namesto njega mnogo naročnikov na «Slov. Gospodarja» in «Naš Dom». Sicer je nekaj žalostnega pri nas, pet občin imamo, pa izmed teh je le ena slovenska. Kaj je temu krivo, ne vem. — Kakor sem zvedel, je prišel tudi že ničvredni «Bauernbund» k nam. Kaki 3 posestniki ga imajo. Najbolj pa obžalujem istega, kateri se je že tako izučil iz «Bauernbunda», da je vsa njegova modrost ta, da kakor sem na lastna ušesa slišal, blati mlade duhovnike, kateri najbolj delajo na to, da bi naše slovensko ljudstvo spravili k sreči, k blagostanju. O predragi mi somišljeniki! Ali bodemo še dalje spavali in dremali! Ali bomo z mirnim srcem trpeli, kako jemlje

Mesec pozneje sprehajal se je zopet Anglež; pa ne po prašnih ulicah, tudi ne sam, temveč po parku z mlado ženo, katera pa ni več tako blede, kakor tedaj, ko mu je prodala lase za 100 gld.

Tako poplača dobri Bog otroško ljubezen do starišev.

Smešničar.

Dokaz. Čevljarski učenec (mojstrovici ženi): »Gospa, gospa; ste-li čuli šum v veži! Mojster je padel.« — Gospa: »Za božjo voljo, pa vendar ni padel po stopnicah?!« — Učenec: »Baš po stopnicah, kajti iz nebes še ni padel ni eden mojster!«

Plemenito. Delavec: »Tu sem prinesel, denarnico, katero ste zgubili.« — Gospodar: »Že dobro, saj nič ne manjka, drugič, ko bodem več zgubil, vam bodem dal kako darilo.«

naš sovražnik našo zemljo, kako siri umazano berilo med naše ljudstvo! Ne več! Mladenci! Tovariši! Zbudimo se vendar enkrat, pojdimo na delo domoljubno: Ptuj-skega lažnjivega kljukca v peč, «Slovenskega Gospodarja» na mizo, «Naš Dom» pa v roke. —b.

Od Sv. Urbana pri Ptuj. (Ptujске laži.) Neki tukajšni dopisnik je pisal v «Štajerca» precej obširen dopis ali da bolje rečemo, zbirko laži in neumnosti. On piše, da že zopet koža srbi nekega fanta iz župnije urbane, kakor kaže dopis v «Slov. Gospodarju»; obeta, da se bo de kaj pisal o urbančanih itd. Baha se, češ, ker ga je «Štajerc» takoj za žilo potipal, ni si upal «Gospodarjev» dopisnik cele tri mesece iz brloga! Ta junaška srajca, tako piše dalje, pa tudi sedaj ni upala pisati o urbanskih fantih, ampak spravil se je mimogrede na «Štajerčeve» dopise in «Štajerca» samega.

Tega «Štajerčevega» dopisnika pa, kakor izprevidimo, ne srbi samo koža, ampak tudi pamet, kajti on ne pomisli, da kmetški mladenič nima toliko časa dopisov pisati kakor on pred in po svoji službi. Zato pa misli, da nam mladeničem kar hlače trepečejo pred njegovimi neumnimi dopisi, ki jih pošilja v ptujski, kramarski list. Da pa «Gospodarjev» dopisnik ni napadal urbanskih fantov, tega «Štajerčev» dopisnik ne sprevidi, ker je preneumen, da bi videl, da smo mladeniči itak narodnega mišljenja, da korakamo pod slovensko trobojnico, na kateri se blišči geslo: Vse za vero, dom, cesarja.

Ta dopisnik mora biti tudi dober lažnjivec, ker piše, da se tukaj najmanj desetkrat «Štajerca» več čita, kakor «Slovenskega Gospodarja» in «Našega Doma». Mi mu pa svetujemo, naj gre neko nedeljo zjutraj pred cerkev k pismonoševki in če je tako kratkoviden, naj mu ta podrži veliko balo «Slov. Gospodarja» in «Našega Doma» pod nos in vidi bo, da se le redko «Štajerc» zmes nahaja, na katerega so naročeni taki ljudje, ki še drugih časopisov nikdar čitali niso. Zato jim ni zameriti, da ne sprevidijo njegovih zvijač. Naročeno je na ptujskega kljukca tudi par nemškutarških koruznih «pürgerjev». Norčuje se dopisnik iz «Našega Doma», ker je za dva groša cenejši, kakor «Štajerc», ki je baje trikrat večji. Mi mladeniči pa stokrat rajši čitamo «Naš Dom», ker ljubimo resnico, v «Štajercu» pa skoraj ni dopisa, ki bi ne bilo laži v njem. Večji pa je «Štajerc» le zaradi tega, ker ga je več ko polovico polno priporočil nemških in nemškutarških kramarjev ter obrtnikov. Kar se piše ta dopisnik drugih neumnosti, ne bodemo sedaj naštevati, ker mislimo, da smo ga zadosti poščegetali, in če ga spet pamet zasrbi, ga bodemo zopet pošteno počohali in če se ne bo nič pomagalo, mu bodemo mogli pri Gradcu v prostor poiskati. Urbanski mladeniči.

Iz Runča. Že več let sem naročnik in zvest bralec našega «Slov. Gospodarja», a nisem še čital posebnega poročila iz naše občine. Tudi zdaj nimam poročati kaj veselega.

Zadnje dni sem bil enkrat po opravkih na c. kr. pošti v Ivanjkevcih. Gospod poštar me prosi, naj bi ponesel svojemu soobčanu Ivanu Raihu neko malo pošiljatev. Seveda sem rad ustregel njegovi želji. A kdo popiše moje začudenje, ko mi da gospod poštar v roke ptujsko »giftno krota« »Štajerca«. Dozdaj sem mislil, da je naša pošteno slovenska občina prosta te lulike, a zdaj vidim, da sem se motil. Ptujskega kramarja dobiva pri nas Ivan Raih, posestnik na domu narodnega buditelja Raiča. Kaj bi rekel naš pokojni Božidar Raič, ko bi vedel, da bo de v njegov dom prihajal največji sovražnik Slovencev? Ne mogel bi gotovo mirno spati v grobu, če bi mu bilo znano, da bo narodno seme, katerega je on s tolikim trudom zasejal, pomagal zatirati naslednik na njegovem domu. G. Ivan Raih, pustite ta list in bojujte se z nami Slovenci po poti, ki nam jo je pokazal veliki Slovenec Božidar Raič.

Gospoda poštarja v Ivanjkevcih pa uljudno prosim, naj ne devlje »giftne krote« v oni predal, kamor deva naše liste: »Slov. Gospodar«, »Domovino« in »Naš Dom«, katerih prihaja lepo število v našo občino, da ne bodo okuženi po ptujskem časopisu. Občan.

Iz Pišec. Dne 10. m. m. je tukaj strašna strela gospodarila; tresčilo je na več krajih, kakor v zvonik župnijske cerkve, a ker je strelvod, ni povzročilo nobene škode; potem nadalje v hram posestnika Vincencija Ribiča, ki je zgorel. Posestnik ima mnogo škode, posebno na vinski posodi. Trikrat je zaporedoma tresčilo v tukajšnjo grajščino, a le enkrat se je tramovje vžgalo in služabniki so takoj pogasili.

Dne 16. m. m. so se nekateri fantje iz tukajšnjih občin v gostilni Franca Agreža z noži sprli.

Tudi k nam zahaja tista »giftna krota« iz Ptuja, dobiva jo »mladi« Janez Kos v Blatnem.

Posestnikom Mart. Sniteriču in Kostanjseku bi svetovali, da bi lepo barvane tablice z napisom Brenerei odstranila.

Veliko smeha pa povzroča tabla na marofu tukajšne grajščine z napisom »Brenerei«. O da bi naši Nemci znali vsaj prav pisati!

Vinske gorice nam spet kažejo veselo trgatav, ako nas Bog obvaruje še zanaprej vsega hudega.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Naši deželni poslanci. Ker so nekateri listi poročali, da sem se na shodu v Slov. Bistrici izrekel proti abstinenci naših deželnih poslancev, in ker je to trditev ponovil v »Domovini« z dne 28. junija tudi neimenovan deželni poslanec, prisiljen sem izjaviti, da se v svojem govoru v Slov. Bistrici nisem ne z besedico izrekel niti za niti proti abstinenci slovenskih deželnih poslancev, ampak govoril sem samo o zadržanju istih za časa abstinence. Ne more se tudi trditi, da sem naše deželne poslance »napadel od zadaj«, kajti v naznanilu o zborovanju bilo je dovolj jasno povedano, da se bo govorilo tudi o politiki slovenskih deželnih poslancev, in zborovanje ni bilo zaupno, ampak javno, pristopno torej tudi gg. poslancem. Maribor, dne 4. julija 1901.

A. P. Korošec.

Na dunajskem vsenčilišču je bil dne 2. julija promoviran doktorjem modroslovja naš stajarski rojak g. A. Dolar.

Hrvaški učiteljišniki v Mariboru. Zagrebški učiteljišniki-maturantje so bili na Petrovo pod vodstvom č. g. ravnatelja Karlo Matica, č. g. prefekta Iv. Preleca in dveh svetnih profesorjev na obisku v Mariboru. Ogleдали so si natančno tukajšnje šole, osobito c. kr. učiteljišče in kn. šk. dijaško semenišče. Bili so prej že v Ljubljani in so se iz Maribora peljali v Gradec. Pred letom so bili izleteli v divno Italijo ter si ogledali tamkaj večni Rim in krasne Benetke.

Osebnosti. Pri oo. frančiškanih se mudi te dni mil. škof iz Kalmeti v Albaniji, Franc Malczynski. Bil je pri svojih sorodnikih na Poljskem, in se vrača na svoj sedež, kjer škofuje že blizu 40 let.

Sklep šolskega leta na vseh tukajšnjih solah bode dne 13. julija.

Iz Maribora nam piše opazovalec: Na praznik sv. Petra in Pavla je kar mrgolelo modriža v Mariboru. Nemški telovadci so priredili veselico, h kateri je prišlo tudi mnogo ljudi, seveda okinčanih z modrižem. Najbolj me je pa zanimal pes srednje velikosti z usnjatim ovratnikom, za katerega je hotela po vsej sili neka deklica vtakniti modriž. Čuden se mi je dozdeval ta prizor kot jasen dokaz, da se celo žival brani plevela, katerega ljudje tako radi, kakor kak